سواد وقفنامه

وتقسیم نامهٔ آب شاه است

که بسعی واهتمام هیئت نمایندگان موقوف علیهم بدقت تمام

تنظیم گردیده است

در دار الخلافهٔ طهران بطبع

رسید

۱۳۰۶

(۱)

محل مهر مرحوم ناصرالدین شاه

هو العزیز شأنه

[illegible]

صحیح است

آنکه منظور نظر همایون و مکنون رای معدلت مقرون ما اشاعه
رسوم احسان و خیرات و افاضه آثار مثوبات و مبرات است سحاب مکرمت
و نوال ملوکانه چندانکه بر ساحت آمال انام در فیضان آید و عیون مرحمت
و افضال خسروانه بر اقطاع امید خلایق هر آنچه در جریان باشد بحکم
تأسی بر صفات خاصان عتبه قدس خداوندی آن خیر کثیر را در نظر همت شاهانه
اندک و یسیر پنداریم و ناچیز و حقیر شماریم و باز نظر همت بر آن گماریم
که با احسان اکمل و اتم و انعام اجل و اهم قلوب ناس را استمالت کنیم و تفضلات
ذات اقدس همایون را بپایه کمال رسانیم اگرچه اوقات فرخنده سمات
و ساعات میمنت آیات همایون را منظور با ادای تکلیف الهی و ازای شکر

نعم با تسناهی در اصلاح احوال انام و عباد و انجاح آمال سکنه امصار
و بلاد عموماً و ساکنین دار الخلافه الباهره خصوصاً مصروف میفرمائیم
در رفاه و راحت آنها را که ودایع حضرت آفریدگارند مقدم بر
همه کار میداریم اما از آنجا که مضمون لا اسراف فی الخیر مثابه لا خیر
فی الاسراف در انظار مطمح نظر قدس همایون نیست نمیخواهیم که در اعمال نیک عرصه
همت ما تنگ باشد و در یکمرحله درنگ نماید و چون اغلب معاش
و آداب دین مسلمین منوط بکفایت آب و اینوسیله بهترین اسباب
وصول ثوابست و قنوات قدیمه دار الخلافه با کثرت و فراوانی ا
هر یک از آنها نظر بتزاید نفوس ناس و تضاعف آبادی اساس
و احداث مساجد و مدارس و حمامات و عمارات جدید البنیان
چنانکه باید کفایت برای رفع حوایج مسلمین خاصه اهالی محلاتی که
از منابع قنوات و مجاری میاه قدری دور دست افتاده اند

نداشت لهذا در این آوان خجسته نشان قناة جدید مسمی بناصریه

دولتخانه را بحکم جدید همایون خسروانی از جانب غربی دار الخلافه

احداث و اجری شده و بحمد الله تعالی آبش بحد کثرت و وفور رسیده

بود محض آسایش و رفاه مردم بموجب همین فرمان واجب الاذعان

همایون بعد از گردش عمارات مبارکه پادشاهی بدینموجب وقف

مساجد و مدارس و حمامات و محلات شهر فرمودیم که از بابت هفت

شبانه روز آب قناة مزبوره که عبارت از چهارده طاق باشد دو

شبانه روز بمسجد و مدرسه جدید البنا که باهتمام جناب فضایل

نصاب شیخ المشایخ العظام قدوة العلماء الکرام مجتهد الزمان شیخ

عبد الحسین سلمه الله تعالی باتمام رسیده و حمام جدید البنیان

جناب فخامت نصاب فدوی زاده خاص دولت جاوید قرار مقرب

درب بار گردون مدار شخص دویم دولت علیه نظام الملک میرزا کاظمخان

واقعه در آن حوالی و باقی بیوتات از اغنیا و فقرا از مسلمین ساکنین
آن محله که موسوم بمحله بازار و گذر بلک آباد و عباس آباد است بتولیت
و امامت شیخ سابق الالقاب و بعد از ایشان بتولیت هر یک از اعلم
علمای عصر که در محله مزبوره ساکن باشند و تقسیم و توزیع عادلانه
ایشان جاری شود و یک شبانه روز دیگر بمسجد جامع و بیوتات اغنیا
و فقرا واقعه در حوالی آن و خانه مقرب الخاقان فرخ خان امین الملک
و سایر بیوتات مسلمین آنگذر که مسمی بکوچه غریبان است بتولیت جناب
فضایل و فواضل نصاب عمدة العلماء العظام شیخ رضا و بعد از
ایشان بتولیت عالیجناب فضایل نصاب شیخ محمد معروف بآقا بزرگ
برادرزاده ایشان و همچنین کسی از علمای عصر که امامت مسجد
جامع با او باشد بالعداله تقسیم و جاری گردد و یکشبانه روز بتوسط
و تولیت جناب فضایل و کمالات اکتساب عمدة العلماء العظام

حاجی ملا علی کنی سلمه الله تعالی بگذر موسوم بهفت تن و بعد از ایشان

بتولیت اعلم علمای وقت که در آن گذر ساکن و پیشوای دین مسلمین باشد واجرای

حال و ضرورت مردم تقسیم عادلانه شود و یک شبانه روز دیگر هم

بتوسط و تولیت جناب فضایل نصاب عمدة العلماء الاعلام فخر السادات

الکرام آقا سید صادق مجتهد طباطبائی و استحضار مقرب الخاقان

حاجی علیخان حاجب الدوله بمساجد و خانه های مسلمین محله سنگلج عموماً

و خانه مقرب الخاقان خصوصاً جاری شود و بعد از ایشان اختیار و تولیت

با اعلم و اتقی علمای عصر که ساکن محله مزبوره بوده باشد و دو شبانه روز

باقی از هفت شبانه روز مخصوص خانهای سکنه ارک مبارکه

سلطانی و باغات مبارکه پادشاهی و مریضخانه دولتی باشد و بحکم

اعلیحضرت سلطان عصر و صوابدید پیشکاران دربار پادشاهی بالی

ارک و مریضخانه و باغات دولتی واقعه در خارج شهر تقسیم شود

نظر برانیکه مقصود از این عمل ثواب و کار با صواب انتفاع عموم خلق
و استمرار مثوبات و خیراتست که الی الابد بعون الله تعالی عاید روزگار
فرخنده آثار همایون ما شود صیغه صحیحه شرعیه ملیه اسلامیه مشتمله علی
کافه شرایطها در محضر حاکم شرع شریف نبوی علیه و آله الصلوة والسلام بتفصیلات
مقرره مشروحه جاری و واقع گردید و تولیت کل را بر عهده اعلیحضرت سلطان
عصر قرار دادیم و آب قنات مزبوره را سوای مصارف مقرره مشروحه
از زراعات و باغات و اراضی بطور تحریم ابدی شرعی بکلی ممنوع
فرمودیم و مقرر میفرمائیم که ولات عهد و اخلاف خجسته اوصاف سلسله
جلیله سلطنت عظمی و سلاطین با تمکین عهود مستقبله که بخواست خداوند
یگانه رتق و فتق جهانداری بقبضه اقتدارشان قرار خواهد گرفت
این احسان ابدیرا بشرایط و تفصیلات مقرره مستدام و خود را در حضرت
قدس خداوندی و نزد خلایق روسفید و نیکنام دارند و اجرای

اثرابی هیچ تحریف و تغییر بعنوان لغت بود عهده خود واجب و لازم

و باعث مرضات الهی و خوشنودی حضرت رسالت پناهی صلعم شمارند

و از تبعات خلاف آن در دنیا و اخری احتراز و اجتناب نمایند

مقرر آنکه علمای اعلام و فضلای ذوی العز و الاحترام و ایالت طلبین

دین مبین و ناشرین آثار شرع حضرت سید المرسلین علیه و آله الف الف التحیة

الی یوم الدین و حکام و عمال و کلانتر و کدخدایان دار الخلافه طهران

از شرح فرمان واجب الاذعان همایون شروح و نسخ جداگانه بطابقا

للاصل بر داشته در خانواده خود ضبط و صیانت نمایند که خود و

اخلاف آتیه از طبقات علمای اعلام و حکام و عمال و کدخدایان سعادت

فرجام خلفا بعد خلف الی ماشاء الله تعالی رجوع بشروح مطبوطه

مزبوره نموده بمقتضای آن معمول و مرتب دارند تا انشاء الله تعالی دست

تصاریف از تحریف آن مدی الدهور کوتاه آید و مردم در آسایش

درفاه باشند المقرر عالیجاهان رفیعجایگاهان مجدت و نجدت

همراهان فخامت و مناعت اکتناهان مقربو الخاقان مستوفیان عظام

وکتاب سعادت اکتساب خیریت فرجام عطارد اقلام دفترخانهٔ مبارکه

شرح فرمان مهرلمعان همایون را در دفاتر خود مفصلا و مشروحا ثبت و ضبط

نموده از شایبهٔ تغییر و تبدیل مصون و محروس داشته در عهده شناسند

حرر فی شهر ربیع الاول سنه ۱۲۷۳

صورت تقسیمنامه هفتگی آب شاه با مضاء علما و معاریف عصر

چون سرکار اعلیحضرت قدر قدرت قوی شوکت قضا مهابت فریدون حشمت گردون صولت
افراسیاب صلابت جمشید سطوت دارا دربان ملایک پاسبان سکندر شان مشتری
خدم ستاره حشم کیخسرو شیم شاهنشاه جمجاه اسلامیان پناه عدالت گستر السلطان ابن السلطان
ابن السلطان و الخاقان ابن الخاقان ابن الخاقان سلطان البرین و خاقان البحرین ناصرالدین شاه
قاجار ادام الله عمره و خلد الله ملکه و سلطنته یکرشته قنات موسومه بقنات ناصریه
از قرار فرمان مهر لمعان مبارک بجهة آسایش اهل دار الخلافه طهران صانها الله تعالی
عن الحدثان وقف بر مساجد و حمام و محلات و خانهای سکنه شهر فرموده اند و از
قرار تفصیل هریک از محلات و مساجد و خانهای شهر آب برده و مشروب شده و بدوام

شب شنبه و روز شنبه عمارات مبارکه و سلطنه
ارگ سلطانی شب پنجشنبه و روز سه شنبه باغ شاه
و دور خانه و جبه خانه مبارکه

شب یکشنبه و روز یکشنبه مسجد و مدرسه جناب
شریعتمدار مجتهد الزمانی شیخ عبدالحسین سلمه الله
و حمام نظام الملک و گذر ملک آباد
[illegible]

شب سه شنبه و روز پنج شنبه محله عباس آباد و توابع آن مهر مهر (الراجی الی الله ابن محمد ابراهیم)

شب چهارشنبه و روز چهارشنبه جناب شیخ المشایخ سلطان العلماء شیخ رضا سلمه الله و جناب جلالتمآب امین الدوله و سکنه کوچه غریبان
مهر مهر (یا سریع الرضا اغفر لمن لا یملک الا الدعا)

شب دوشنبه و روز دوشنبه خانه جناب فخر المجتهدین حاجی ملا علی کنی سلمه الله و گذر هفت تن
مهر مهر (المحتاج الی الله الغنی علی)

شب جمعه و روز جمعه جناب آقای قدوة المحققین و زبدة الفقها و المجتهدین آقا سید صادق طباطبائی دام ظله و خانه عالیجاه حاجی علی خان و محله سنگلج
مهر مهر (آقای سید صادق الطباطبائی)

دولت ابد مدت قاهره نمایند بنا علیهذا عالیجاه حاجی آقاجان نایب فراشخانه
مبارکه که از قرار فرمان لازم الاذعان مبارک میراب و متصدی میان آب
قنات مزبور و محلات دار الخلافه طهران میباشد مطابق فرمان جهانمطاع مبارک
گردش هفت شبانه و روز آنرا نوشته بریش سفیدان محلات شبانه و روز آنرا از قرار
فرمان مبارک و وقفنامه صحیحه شرعیه باسم و رسم معین و مشخص نموده هر یک
از اهل محلات دار الخلافه روز و شب نوبت و تقسیم آب خود را دانسته اهل
هر گذر و محله و محلات دار الخلافه هنگام نوبت خود بتقسیم آب برده خانهای خود را

صورت مستخرجه
از تقسیم نامه آب شاه در ایام هفته

شب شنبه روز شنبه) سکنه ارک و عمارات دولتی ارک / از این شب شنبه بسید نصرالدین و قورخانه کهنه حق آب داده شده از سهم عمارت سلطنتی بموجب فرمان

شب یکشنبه روز یکشنبه) مسجد و مدرسه مرحوم شیخ عبدالحسین و حمام نظام الملک و گنبد ملک آباد

شب دوشنبه روز دوشنبه) گذر هفت تن و خانه حاجی ملا علی

شب سه شنبه) محله عباس آباد و توابع آن

روز سه شنبه) باغ شاهی و قورخانه و جبه خانه مبارکه

شب چهارشنبه روز چهارشنبه) مسجد جامع و بیوتات حوالی آن و خانهای فرخ خان امین الدوله و بیوتات گذر کوچه غریبان

شب پنجشنبه) محله کوچه غریبان بموجب فرمان علیحده از سهم عمارت سلطنتی

روز پنجشنبه) محله عباس آباد

شب جمعه روز جمعه) محله سنگلج و خانه حاج عثمان

تقسیم آب قنات مهرگرد در ایام هفته

شب شنبه محله عودلاجان

روز شنبه — خانهٔ آقای مستوفی الممالک

شب یکشنبه - کوچه باغ ایلچی - روز یکشنبه - خانهای معتمدالدوله گذر مفت تن

شب دوشنبه روز دوشنبه — محلهٔ عودلاجان

شب سه شنبه — محلهٔ عودلاجان

روز سه شنبه — عباس آباد در کوچه‌های حمام چال و خانهٔ زنبورکچی باشی

شب چهارشنبه — محلهٔ عودلاجان

روز چهارشنبه — محله عودلاجان

شب پنجشنبه — محله عودلاجان

روز پنجشنبه — محله عباس آباد

شب جمعه — محلهٔ کوچه غریبان

روز جمعه — خانه حسام السلطنه و گذر نوروزخان

(کتبه العبد میرزا حسن زرین خط)

در مطبعهٔ استاد طبع سلیم حاج عبدالرحیم

- ۱۳۰۶ -

بطبع رسید

وجعلنا من الماء کل شیء حی

چون از جمله خیرات عظیمه و از زمره مبرات مستمره آب است که اساس زندگی
هر موجودی منوط و مربوط بوجود اوست و قنات شاه که بهترین آبهای مرکز و
نفع آن عمومی و بمحل طهران و توابع آنرا مشروب مینماید و اخیراً بواسطه عدم کفایت
سلاطین سابقه و بی توجهی آنها برفاهیت ملت قنات مزبوره خراب و
موقوف علیهم بمحل فوق العاده در التهاب و زحمت بودند از یمن عهد و دولت
و شوکت ابد مدت جاوید سلطنت اعلیحضرت اقدس شاهنشاه اسلام پناهی
سلطان رضا شاه پهلوی ایده الله تعالی سلطنته و حسن نیت و کفایت
یگانه پادشاه غیور هواخواه ملت و تنقیه قنات مزبوره زیور طبع آراسته
شد که تمام موقوف علیهم حقوق حقه خود را دانسته و از پیشگاه اقدس همایونی
خلد الله تعالی ملکه و سلطانه احقاق حقوق حقه خود را نموده و بدعاگوئی
دوام دولت قاهره اشتغال داشته باشند

فی سنه ۱۳۴۷